Llawlyfr ar gyfer cynllluniwr y prosiect digideiddio

Cynhyrchwyd gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol

Heritage Fund | glam-e lab

Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio

Dalen 1. Ble ydym ni nawr?

Bwriedir i'r adnodd hwn gael ei argraffu yn ôl maint A4. Mae fersiwn A3 ar gael i'w lawrlwytho.

Syniad

Disgrifiwch syniad eich prosiect mewn 180 nod neu lai

Pam rydym ni am wneud y prosiect hwn?
Beth sy'n gyffrous am ein prosiect?
Sut beth fydd ein canlyniad yn y pen draw?
Beth yw ein huchelgais fwyaf ar gyfer y deunyddiau?
A ydym ni wedi edrych ar brosiectau tebyg?

Prosiect

Beth rydym am ei wneud a phryd?
Am ba hyd fydd y prosiect yn para? A yw'n mynd yn ei flaen nawr?
Pwy yw'r rhanddeiliaid ac a ydynt yn rhannu ein gweledigaeth?
Pam mai ni sydd yn y sefyllfa orau i gyflawni'r prosiect hwn?

Deunyddiau

Pa ddeunyddiau ydym ni'n eu digideiddio?
Faint o eitemau? A pha fath?
Beth yw lleoliad y deunyddiau?
Pwy sy'n berchen arnyn nhw? A ellir mynd atyn nhw am ddim?
A oes pryderon am ddiogelu, adfer, cadwraeth neu sensitifrwydd?
A oes gennym neu a oes angen caniatâd arnom i ddigideiddio'r deunyddiau?
Sut byddwn yn rhannu ein deunyddiau?

Deunyddiau

______________	Rheoli'r prosiect
______________	Technegol (offer)
______________	Technegol (meddalwedd)
______________	Catalogio
______________	Mewnbynnu a rheoli data
______________	Archifo
______________	Gwefan
______________	Platfform cyhoeddi
______________	Cyhoeddusrwydd ac ymgysylltu
______________	Sgiliau eraill

Tîm

Pwy sy'n arwain tîm y prosiect?
Pwy y mae eu hangen arnom i gyflawni'r prosiect?
A ydynt yn wirfoddolwyr neu'n staff? Beth fydd eu rôl?
A fyddant yn cael eu digolledu?
Faint o amser sydd ganddynt?
A oes angen mwy o bobl neu bartneriaid prosiect arnom?
A fydd angen cyllid arnynt neu a fyddant yn dod â chyllid gyda nhw?

Cynulleidfaoedd a defnyddwyr

Who or what groups will benefit from our project?
How will we promote inclusion and involve a wider range of people?
How will people access our collections? On what devices?
How can we meet access and reuse needs (eg, disability access)?

Cyllid presennol

Gweler 'Cyllideb' ar Ddalen 2

A oes gennym y cyllid yn barod? A allwn gyflawni'r prosiect o fewn y swm hwn??
A oes angen help arbenigol arnom?
A oes angen i ni wneud cais am gyllid?
Beth allwn ni ei wneud heb gyllid ychwanegol?
A oes gennym sefydliadau partner a all helpu gydag adnoddau?
A fydd ein sefydliad yn gwneud unrhyw gyfraniadau arian neu gyfraniadau o fath arall at y prosiect?

'Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio' (2023) gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, CC BY 4.0.

Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio

Dalen 2. Beth mae ei angen arnom?

Bwriedir i'r adnodd hwn gael ei argraffu yn ôl maint A4. Mae fersiwn A3 ar gael i'w lawrlwytho.

Caniatâd

A oes angen caniatâd arnom gan ein sefydliad i wneud y prosiect a/neu ddigideiddio'r deunyddiau?
A oes angen i ni glirio hawliau yn y deunyddiau cyn eu digideiddio? (Perchnogion, rhoddwyr, hawlfraint ac ati)
A yw ein prosiect yn cynnwys deunyddiau sensitif, plant neu bobl ifanc o dan 18 oed? Os ydyw, a oes angen caniatâd ychwanegol arnom?

Digideiddio

Sut byddwn yn digideiddio?
Pa offer sydd ei angen arnom? (sganwyr, camerâu, goleuadau ffotograffiaeth, dyfeisiau recordio sain)
Pwy fydd yn digideiddio'r deunyddiau?
Pa safonau, fformatau a chydraniad fyddwn ni'n eu defnyddio?
Pa feddalwedd sydd ei hangen arnom? (system rheoli casgliadau, meddalwedd golygu)

Amserlen

Pryd bydd ein prosiect yn dechrau ac yn gorffen?
A allwn drefnu'r gwaith yn gamau?
A ydym ni wedi neilltuo amser i weithgareddau fel ymchwil, recriwtio, caffael, hyfforddi, clirio hawliau a chatalogio?
Faint o amser fydd ei angen arnom ar gyfer y gweithgareddau hyn?
A fyddwn ni'n cynnal unrhyw weithgareddau neu weithdai ac, os felly, pryd?

Rheoli data

Pa ddata sy'n gysylltiedig â'r eitemau?
A yw'n cynnwys data personol sy'n gofyn am reolaeth ychwanegol?
Sut byddwn yn catalogio'r deunyddiau digidol?
Pa safonau metadata byddwn ni'n eu dilyn?
Sut byddwn ni'n cyfleu unrhyw hawliau yn y deunyddiau? (e.e. labeli Creative Commons neu RightsStatements.org yn y metadata)
A oes angen i ni ddiweddaru ein polisïau ar reoli data a hawliau?
Ble byddwn ni'n cadw copïau wrth gefn o'r deunyddiau digidol neu'n eu hadneuo?

Cyhoeddi ac ymgysylltu

Sut byddwn ni'n rhyddhau ein deunyddiau digidol? (ein gwefan ein hun, Wikimedia Commons, Flickr Pro, GitHub, archifau ar-lein arbenigol neu archifau ar-lein presennol)
Sut byddwn ni'n cynnal y deunyddiau digidol ar ôl eu cyhoeddi?
Pa sianeli byddwn ni'n eu defnyddio i gyrraedd pobl? (y cyfryngau cymdeithasol, cylchlythyron, gweithdai)

Cyllideb

____________	Staff a recriwtio
____________	Gwasanaethau trwy gontract allanol
____________	Hyfforddiant
____________	Teithio a threuliau
____________	Costau digwyddiad
____________	Cyhoeddusrwydd a hyrwyddo
____________	Offer a meddalwedd
____________	Tanysgrifiadau storio data a cwmwl a
____________	Costau gwefan a chynnal a chadw parhaus
____________	Cyfraniadau arian
____________	Cyfraniadau nad ydynt yn arian
____________	Costau eraill a cyllid wrth gefn

Anghenion

Pa waith fyddwn ni'n ei wneud yn fewnol a beth fyddwn ni'n ei drefnu trwy gontract allanol?
A oes unrhyw beth arall y mae angen i ni ei ystyried?

Cyllid

At ba bwrpas mae'r cyllid?
Pa gyllidwyr sy'n cefnogi'r math hwn o waith?
Sut mae ein gwerthoedd yn cyd-fynd â blaenoriaethau'r cyllidwr?
Faint o gyllid sydd ei angen arnon ni?
Beth yw proses ymgeisio ac amserlen y cyllidwr?

'Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio' (2023) gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, CC BY 4.0.

Llawlyfr

ar gyfer cynlluniwr y prosiect digideiddio

Beth yw cynlluniwr y prosiect digideiddio?

Mae'r canllaw hwn yn cyd-fynd â chynlluniwr y prosiect digideiddio.

Defnyddiwch y nodiadau hyn wrth i chi weithio drwy adrannau'r fersiwn papur neu electronig o'r cynlluniwr i'ch helpu i:

- ddiffinio nodau eich prosiect
- asesu pa adnoddau sydd ar gael gennych
- nodi cwmpas eich prosiect a chreu cyllideb
- creu cynllun i ddod o hyd i'r adnoddau y mae eu hangen arnoch
- dadlau achos busnes neu baratoi cais am gyllid

Bydd y cynlluniwr yn eich tywys drwy'r camau y mae eu hangen arnoch i droi eich syniad digideiddio yn gynllun diffiniedig. Gellir ei ddefnyddio ar gyfer prosiectau o bob maint.

Gallwch ddefnyddio'r cynlluniwr i daflu syniadau yn unigol neu fel grŵp. Ni ddylai Dalen 1 gymryd mwy na 2 awr i'w llenwi. Efallai bydd angen ymchwil a thaflu syniadau ychwanegol dros gyfnod hwy ar Ddalen 2. Hefyd, cewch enghreifftiau o'r cynlluniwr wedi'u cwblhau ar ddiwedd y llawlyfr hwn.

↘ Bwriedir i'r cynlluniwr, y llawlyfr a'r enghreifftiau gael eu hargraffu yn ôl maint A4. Gallwch lawrlwytho fersiwn fwy o'r cynlluniwr i'w argraffu yn ôl maint A3. Neu, gallwch ei lenwi ar-lein gan ddefnyddio Google Sheets neu lawrlwytho fersiwn i'w llenwi gan ddefnyddio Microsoft Excel.

Sut i ddefnyddio cynlluniwr y prosiect digideiddio

Bydd y meysydd yn y cynlluniwr yn gofyn i chi fod yn benodol yn eich atebion i'r rhestr o gwestiynau a ddarperir.

Dalen 1. Ble ydym ni nawr?

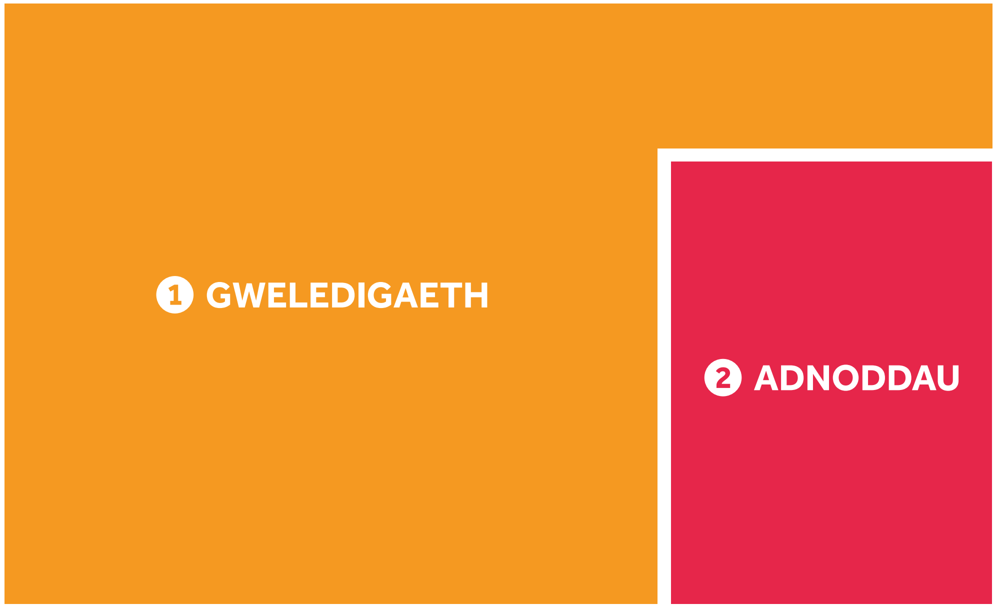

Mae'r ddalen hon yn eich helpu i amlinellu **gweledigaeth eich prosiect** ac adolygu'r **adnoddau** sydd gennych yn barod. Ar ôl ei gwblhau, byddwch yn barod i gynllunio'r prosiect yn fanylach ac yn nodi'r hyn y bydd ei angen arnoch.

Dalen 2. Beth mae ei angen arnom?

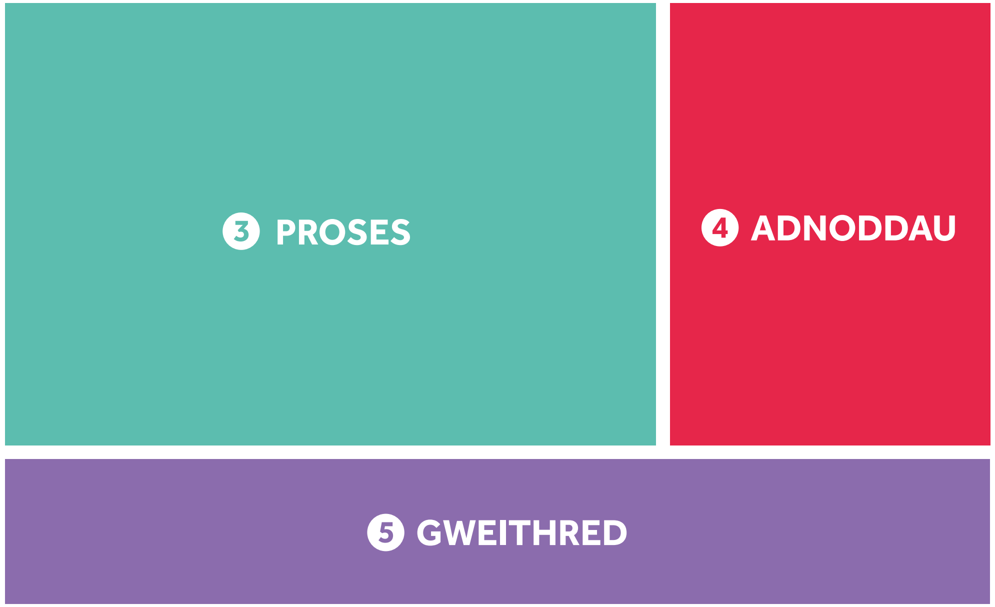

Mae'r ddalen hon yn eich helpu i fapio'r broses **ddigideiddio** a phennu'r **adnoddau** y bydd eu hangen arnoch i fwrw ymlaen. Adolygwch eich atebion o'r ddwy ddalen i lunio rhestr o bwyntiau **gweithredu** a chamau nesaf.

Dalen 1. Ble ydych chi nawr?

Gweledigaeth

Eich gweledigaeth ar gyfer y prosiect yw'r sylfaen a ddylai lywio pob agwedd ar y gwaith a cheisiadau am gyllid yn y dyfodol. Bydd cael gweledigaeth glir i'ch prosiect yn arbed amser ac arian i chi yn nes ymlaen.

Syniad

Disgrifiwch eich prosiect yn y maes hwn. Yn syml, pam rydych chi am wneud y prosiect hwn?

Prosiect

Disgrifiwch nodweddion craidd eich prosiect digideiddio. Rhestrwch unrhyw gynnwys neu weithgareddau y bydd eich prosiect yn eu creu, fel copïau digidol, gwefannau, digwyddiadau neu becynnau cymorth. Beth rydych chi am ei wneud a phryd?

Deunyddiau

Yn y maes hwn, disgrifiwch y casgliadau yr hoffech eu digideiddio a/neu eu cyhoeddi. Pa ddeunyddiau ydych chi'n eu digideiddio a phryd?

↘ Bydd eich atebion yn llywio'r broses ddigideiddio a chostau'r prosiect. Er enghraifft, os bydd angen i chi deithio i wahanol leoliadau, rhaid i chi gynnwys costau ac amser teithio yn eich cynllun. Efallai bydd angen i chi brynu offer digideiddio cludadwy hefyd. I'r gwrthwyneb, os ydych chi'n gweithio gyda phartner digideiddio allanol, ystyriwch ymhle mae'r deunyddiau a sut bydd eich partner yn cael atynt i'w digideiddio.

Tîm

Yn y maes hwn, rhestrwch y bobl a'r partneriaid a fydd yn gweithio gyda chi ar y prosiect. Pwy fydd eu hangen arnoch chi yn eich tîm?

↘ Disgrifiwch y bobl yn eich tîm mor fanwl â phosibl. Ai staff presennol ydyn nhw? Partneriaid newydd? Gwirfoddolwyr? Y cyhoedd? Bydd y maes hwn yn eich helpu i nodi pa adnoddau y bydd eu hangen arnoch i gefnogi eich prosiect. Efallai bydd angen llythyr o gefnogaeth ar gyfer unrhyw gyfraniadau sylweddol at y prosiect.

Cynulleidfaoedd a defnyddwyr

Defnyddiwch y maes hwn i nodi eich cynulleidfaoedd a'ch grwpiau defnyddwyr? Pwy fydd yn elwa o'r prosiect? Sut byddwch chi'n sicrhau eu bod yn gallu cael at y deunyddiau wedi'u digideiddio?

Meddyliwch am grwpiau penodol ymhlith y cyhoedd. Meddyliwch am:

- y gymuned leol
- cymunedau o ddiddordeb
- pobl o ardal ddaearyddol neu'n gysylltiedig ag ardal ddaearyddol
- plant ac ysgolion
- ymchwilwyr
- y cyfryngau

Nodiadau

Dalen 1. Ble ydych chi nawr?

Adnoddau

Bydd angen aelodau tîm, gwirfoddolwyr, partneriaid neu gontractwyr arnoch i helpu gyda'r meysydd canlynol. Neu, efallai y bydd angen i chi ailfeddwl cwmpas eich prosiect neu ei rannu yn ôl y rhannau gwahanol hyn o'r broses ddigideiddio.

Sgiliau

Rhestrwch y sgiliau sydd gennych yn eich tîm yn barod, neu yn eich rhwydwaith ehangach o bartneriaid, i gynorthwyo â chyflawni eich prosiect.

A all aelodau'r tîm neu bartneriaid helpu gyda:

- rheoli'r prosiect
- clirio hawliau a chaniatâd
- offer technegol a digideiddio
- meddalwedd a golygu
- catalogio
- mewnbynnu a rheoli data
- archifo
- gwefannau
- platfform cyhoeddi
- cyhoeddusrwydd ac ymgysylltu

Cyllid presennol

Adolygwch y cyllid presennol y gallwch ei neilltuo i'ch prosiect. Cynhwyswch y cyfraniadau y gall partneriaid eich prosiect eu gwneud i'ch prosiect.

A oes gennych y cyllid yn barod, a beth allwch chi ei wneud heb gyllid?

↘ Gall fod digon o adnoddau gennych i beilota eich syniad trwy ddigideiddio detholiad o ddeunyddiau. Mae dechrau'n fach ac uwchraddio yn nes ymlaen yn syniad da. Byddwch yn ennill profiad a gwybodaeth yn ystod y peilot a fydd yn eich helpu i arbed amser a chostau mewn fersiynau o'ch prosiect yn y dyfodol.

Nodiadau

Dalen 2: Beth mae ei angen arnom?

Proses

Mae eich strategaeth ddigideiddio yn ganolog i'ch prosiect. Bydd y penderfyniad a wnewch ym mhob cam o'r broses ddigideiddio yn llywio eich amserlen a'ch cyllideb.

Efallai na fydd gennych yr holl atebion i'r cwestiynau yn y cynlluniwr hwn, ac nid oes unrhyw beth o'i le ar hynny. Cofnodwch y cwestiwn yn y categori 'Anghenion' isod a gallwch fynd yn ôl ato maes o law.

Caniatâd

Defnyddiwch y maes hwn i nodi pob caniatâd y gall fod ei angen arnoch yng ngwahanol gamau'r prosiect. Dylid cael rhai cyn cyflwyno'r cais am gyllid. Bydd eraill yn codi yn ystod y prosiect a gallant lywio amserlen a chyllideb eich prosiect.

Hefyd, ystyriwch a yw cyhoeddi deunyddiau'r prosiect ar-lein neu ddefnyddio trwyddedau agored yn briodol. Er enghraifft, gall y deunyddiau fod yn sensitif yn ddiwylliannol neu gall trydydd parti fod yn berchen ar hawliau ynddynt.

> ↘ Edrychwch ar ganllawiau Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol ar drwyddedu agored, GDPR a hawlfraint.

Digideiddio

Defnyddiwch y maes hwn i ddisgrifio sut byddwch yn digideiddio'r deunyddiau (delweddau, recordiadau sain, gwrthrychau 3D ac ati). Nodwch bwy fydd yn cyflawni'r digideiddio, unrhyw offer neu dechnoleg ofynnol, a'r ansawdd neu'r fformatau y bydd eu hangen.

> ↘ Meddyliwch am eich defnyddwyr wrth ddewis safonau, fformatau a chydraniad delweddau. Er enghraifft, pa gydraniad delweddau fydd yn eu helpu i wneud y mwyaf o'ch casgliadau digidol?

Rheoli data

Llenwch y maes hwn gyda'ch cynlluniau rheoli data. Mae digideiddio'n cynhyrchu amrywiaeth o ddeunyddiau newydd, fel asedau digidol, metadata, setiau data, llifoedd gwaith ac allbynnau eraill prosiect. Gall gwahanol ddata alw am wahanol ddulliau o reoli, storio a chyhoeddi data.

Os yw eich prosiect yn cynnwys data personol, bydd angen cynllun ar wahân arnoch ar gyfer storio data a rheoli hawliau.

Ystyried: Pa wybodaeth ddylai gael ei chynnwys yn eich metadata? Pa wybodaeth fydd yn helpu defnyddwyr i wneud y mwyaf o'ch casgliadau digidol? Os bydd angen cyllid ychwanegol, a ydych chi wedi darllen gofynion trwyddedu'r cyllidwr ar gyfer allbynnau'r prosiect? Ble byddwch chi'n storio'ch data?

Cyhoeddi ac Ymgysylltu

Defnyddiwch y maes hwn i ddisgrifio ble a sut y byddwch chi'n cyhoeddi allbynnau eich prosiect, fel delweddau, sain, fideo, unrhyw setiau data, pecynnau cymorth neu allbynnau eraill. Gallwch hyd yn oed gyhoeddi'r deunyddiau ar fwy nag un platfform i wella cyrhaeddiad y prosiect, fel Wikimedia Commons a Flickr. Hefyd, ystyriwch sut byddwch yn rhannu'r wybodaeth hon gyda'r cyhoedd, trwy ddatganiadau i'r wasg, y cyfryngau cymdeithasol neu ddigwyddiadau cyhoeddus.

> ↘ Gwiriwch a oes gan y cyllidwr unrhyw ofynion cyhoeddi. Er enghraifft, mae Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol yn gofyn bod allbynnau pob prosiect ar gael i'r cyhoedd am rhwng 5 ac 20 mlynedd. Gallai gwybod hyn lywio pa blatfformau byddwch chi'n eu defnyddio.

Dalen 2: Beth mae ei angen arnom?

Adnoddau

Dylai eich adnoddau (amser ac arian) gefnogi syniad eich prosiect a'ch cynllun digideiddio. Gwnewch yn siŵr bod eich amserlen a'ch cyllideb yn ymateb i'r pwyntiau a nodoch yn y meysydd Gweledigaeth a Phroses.

Amserlen

Nawr bod gennych gynllun prosiect cychwynnol, gallwch amcangyfrif amserlen resymol i'r prosiect. Rhannwch eich prosiect yn gyfnodau gwaith gyda cherrig milltir, dyddiadau dechrau a dyddiadau gorffen penodol.

Bydd angen i chi amcangyfrif faint o amser y bydd holl feysydd y gwaith digideiddio yn ei gymryd. Os ydych chi'n cael trafferth â hyn, gofynnwch am farn arbenigwr a/neu cynhaliwch brosiect peilot bach. Dechreuwch trwy ofyn faint sydd i'w wneud ym mhob maes gwaith:

- ymchwil a chwmpasu
- archwiliad
- digideiddio
- caffael caledwedd a meddalwedd
- hyfforddiant
- catalogio a rheoli data
- digwyddiadau a gweithdai
- cyflwyno terfynoly

Cyllideb

Bydd angen i chi amcangyfrif y costau ar gyfer treuliau allweddol. Defnyddiwch y rhestr wirio i eitemeiddio costau eich prosiect, ynghyd ag unrhyw gyfraniadau arian neu gyfraniadau nad ydynt yn arian gan eich sefydliad neu gan bartneriaid eich prosiect. Gall fod angen i chi wneud mwy o ymchwil neu ofyn i gyflenwyr am ddyfynbrisiau i fod yn fwy sicr eich costau.

↘ Mae cyfraniadau arian yn cyfeirio at arian y mae eich sefydliad neu bartner y prosiect yn ei ddarparu i'r prosiect. Mae cyfraniadau nad ydynt yn arian yn cynnwys pob math arall o gefnogaeth i'r prosiect, fel offer, amser staff, arbenigedd, hurio lleoliad. Gallech hefyd gynnwys cost wrth gefn sydd rhwng 5 a 10% o gyfanswm y gyllideb.

Rhestr wirio o gostau

- ☐ Staff a recriwtio
- ☐ Gwasanaethau trwy gontract allanol
- ☐ Hyfforddiant
- ☐ Teithio a threuliau
- ☐ Costau digwyddiad
- ☐ Cyhoeddusrwydd a hyrwyddo
- ☐ Offer
- ☐ Meddalwedd
- ☐ Tanysgrifiadau storio data, cwmwl neu danysgrifiadau eraill
- ☐ Ffioedd gwasanaeth archifo
- ☐ Ffioedd gwasanaeth ar gyfer archifau a deunyddiau rydych chi'n eu cynnal eich hun
- ☐ Costau gwefan a chynnal a chadw parhaus
- ☐ Gwirio hygyrchedd
- ☐ Cyllid wrth gefn
- ☐ Cyfraniadau arian
- ☐ Cyfraniadau nad ydynt yn arian

Dalen 2: Beth mae ei angen arnom?

Gweithredu

Nawr bod Cynlluniwr eich Prosiect Digideiddio bron yn gyflawn, gallwch asesu beth fydd ei angen arnoch i gyflawni'r prosiect a phennu a fydd angen cyllid allanol ychwanegol arnoch.

Anghenion

Defnyddiwch y maes hwn i restru unrhyw sgiliau, contractau, offer neu dechnoleg arall y bydd eu hangen arnoch i gyflawni'r prosiect.

↘ Gall y maes hwn gael ei ddefnyddio hefyd i ddatrys rhai o'r cwestiynau heb eu hateb a nodoch. Gall amserlen neu gyllideb y prosiect effeithio ar rai anghenion.

Cyllid

Os bydd angen cyllid ychwanegol arnoch i fwrw ymlaen â'ch prosiect, lluniwch gynllun gweithredu ar gyfer ysgrifennu eich cynnig. Bydd hyn yn eich helpu i ysgrifennu achos busnes ar gyfer eich sefydliad i ariannu'r prosiect.

Os bydd angen cyllid allanol arnoch, nodwch gyllidwyr addas trwy wirio bod eich prosiect yn cyd-fynd yn dda ag unrhyw flaenoriaethau a gofynion sydd ganddynt. Er enghraifft, adolygwch ganllawiau Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol ar gyllid a blaenoriaethau.

↘ Gwiriwch ddyddiadau cau'r cyllidwyr a neilltuwch bwyntiau gweithredu i'ch tîm er mwyn datblygu eich cais am gyllid. Cytunwch ar eich dyddiad cyflwyno delfrydol a gweithio yn ôl i osod terfynau amser ar gyfer llunio rhannau allweddol o'r cynnig, fel y drafft cyntaf o'r cynnig, y gyllideb, casglu llythyron o gefnogaeth gan bartneriaid ac ati.

Un cyffyrddiad olaf...

Gan fod gan eich gweledigaeth gynllun manwl erbyn hyn, rhowch enw i'ch prosiect er mwyn rhoi sglein arno!

Nodiadau

Enghraifft A. Royal Albert Memorial Museum

Dalen 1. Ble ydym ni nawr?

Heritage Fund | glam-e lab

Syniad

Mae'r Royal Albert Memorial Museum and Art Gallery yn gweithio gyda The GLAM-E Lab ym Mhrifysgolion Caerwysg a Reading ar brosiect peilot i archwilio potensial mynediad agored yn yr amgueddfa. I fabwysiadu mynediad agored, bydd angen cymeradwyaeth arnom gan gorff llywodraethu'r amgueddfa. Er mwyn darparu gwybodaeth i helpu newid y polisi hwn, rydym yn cynnal treial. Ein syniad yw digideiddio paentiadau, lluniadau a darnau gwaith graffig eraill o safleoedd hanesyddol yng nghyffiniau Caerwysg sydd mewn casgliadau dan ofal yr amgueddfa ac nad ydynt o dan hawlfraint. Mae'r bensaernïaeth a'r tirweddau sy'n cael eu darlunio yn y darnau gwaith hyn wedi newid yn sylweddol gydag amser, yn enwedig oherwydd y Blitz ar Gaerwysg yn ystod yr Ail Ryfel Byd. Nid yw llawer ohonynt yn bodoli mwyach. Felly, mae'r gwaith celf yn adnoddau ac yn gofnodion hanesyddol pwysig. Rydym am i bobl allu'u defnyddio'n rhydd oherwydd y rhain yw rhai o'r unig ddelweddau sydd wedi goroesi, ond rydym am i bobl ein synnu ni hefyd yn y ffordd maen nhw'n eu defnyddio a'u hailgymysgu. Bwriadwn ddefnyddio'r gyfres hon o ddelweddau i archwilio mynediad agored a'i fuddion i weddill y casgliad, ar y cyd â phartner ein prosiect.

Prosiect

Byddwn yn tynnu ffotograffau o ddarnau gwaith celf yn y Royal Albert Memorial Museum and Art Gallery yng Nghaerwysg ac yn eu rhyddhau ar-lein trwy blatfformau Wikimedia, yn benodol, Wikimedia Commons a Wikipedia. Bydd y prosiect yn para dwy flynedd. Bydd ein prosiect yn cynhyrchu pum allbwn allweddol: (1) Casgliad digidol o 63 gwaith celf cyhoeddus, a fydd yn cael eu lanlwytho i Wikimedia Commons (nodir rhagor yn ddiweddarach yn y prosiect); (2) Tudalen prosiect Meta-Wiki i helpu defnyddwyr i ddod o hyd i'r casgliadau digidol a chyfrannu at erthyglau am dreftadaeth a gollwyd yn ystod y Blitz ar Gaerwysg; (3) Golyg-a-thon Wikipedia gyda haneswyr lleol a golygyddion Wikipedia i gyfrannu erthyglau a chyfraniadau newydd yn dorfol; (4) Set ddata newydd o ddelweddau gyda data a gwybodaeth newydd sy'n cael eu dal gan y Royal Albert Memorial Museum a gyhoeddir ar GitHub i addysgwyr eu defnyddio; ac (5) Adroddiad mynediad agored ar brofiad ac effaith y gweithgareddau ar ôl blwyddyn.

Deunyddiau

- 63 gwaith celf cyhoeddus o'r Royal Albert Memorial Museum yng Nghaerwysg
- Deunyddiau eraill a nodir yn ddiweddarach
- Mae pob darn o waith celf yn cael eu dal mewn ymddiriedolaeth gan y Royal Albert Memorial Museum
- Mae angen cymorth staff arnom i hwyluso gweithgareddau digideiddio
- Mae angen cymorth Wikimedia UK arnom â'u platfformau a'u nodweddion
- Mae pob rheolwr casgliadau wedi cymeradwyo'r prosiect

Sgiliau

Cynorthwyydd ymchwil	Rheoli'r prosiect
Ffotograffwr allanol	Technegol (offer)
Ffotograffwr allanol	Technegol (meddalwedd)
Curadur cynorthwyol	Catalogio
Curadur cynorthwyol a diweddarwr Wikipedia preswyl	Mewnbynnu a rheoli data
Wikimedia Commons	Archifo
Tîm Cyfathrebu	Gwefan
Wikimedia Commons	Platfform cyhoeddi
Tîm Cyfathrebu	Cyhoeddusrwydd ac ymgysylltu
Cymorth mynediad agored: The GLAM-E Lab	Sgiliau eraill

Tîm

Bydd y Royal Albert Memorial Museum a The GLAM-E Lab yn arwain y prosiect. Cefnogir y prosiect yn bennaf gan Gynorthwyydd Ymchwil a ffotograffwr digideiddio'r amgueddfa. Bydd ymchwilwyr GLAM-E yn arwain y gwaith ar glirio hawliau a mynediad agored. Bydd dau aelod o staff yr amgueddfa yn cefnogi gweithgareddau'r prosiect: y Pennaeth Casgliadau a'r Swyddog Casgliadau. Bydd ein tîm yn gweithio'n uniongyrchol gyda phartner arall y prosiect Connected Heritage at Wikimedia UK trwy ddiweddarwr Wikipedia preswyl.

Cynulleidfaoedd a defnyddwyr

Bydd unrhyw un sydd â diddordeb yng nghelfyddydau a hanes ardal Dyfnaint yn elwa o'n prosiect. Gallai'r bobl hyn gynnwys haneswyr, curaduron, ymchwilwyr, athrawon, creawdwyr, cymunedau lleol neu unrhyw un sy'n gweithio mewn twristiaeth leol.

Cyllid presennol

Mae ein partneriaeth wedi cael rhywfaint o gyllid gan brosiect arall.

Mae angen cyllid arnom i dalu costau unrhyw ddigideiddio newydd. Mae angen cyllid ychwanegol arnom ar gyfer:

- Cymorth Wikimedia a'r diweddarwr Wikipedia preswyl
- Cydnabyddiaeth i wirfoddolwyr
- Costau digwyddiadau

'Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio' (2023) gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, CC BY 4.0.

Enghraifft A. Royal Albert Memorial Museum

Dalen 2. Beth mae ei angen arnom?

Caniatâd

Mae pob darn o waith celf yn cael eu dal mewn ymddiriedolaeth gan y Royal Albert Memorial Museum. Byddwn ond yn gweithio gyda gwaith celf yn y parth cyhoeddus. Mae hyn yn golygu bod pob hawlfraint yn y gwaith celf wedi dod i ben. Yn unol â hynny, nid oes angen cael unrhyw ganiatâd i ddigideiddio. Mae hyn yn golygu y gallwn fodloni gofyniad y cyllidwr i gyhoeddi'r delweddau o dan CC0.

Digideiddio

Bydd yr holl ddigideiddio yn digwydd ar safle'r Royal Albert Memorial Museum gan ddefnyddio'u cyfleusterau. Bydd y ffotograffwr allanol yn digideiddio'r gwaith gan ddefnyddio camera DSLR. Bydd y ffeiliau crai yn cael eu trosi i TIFF a JPEG. Byddwn yn penderfynu ar y cydraniad gorau i'w ddefnyddio ar gyfer y delweddau. Bydd y ddau fformat yn cael eu llwytho i Wikimedia Commons.

Amserlen

- Cam 1: dechrau'r prosiect, gweinyddu a pharatoi data (12 mis)
- Cam 2: digideiddio a chyhoeddi (6 mis)
- Cam 3: gweithgareddau cyhoeddus, hysbysebu a golyg-a-thonau (6 mis, dros gyfnod y prosiect)

Cynhelir gweithdai ar ddiwedd blwyddyn 1 a blwyddyn 2

Rheoli data

Bydd pob delwedd ddigidol yn cynnwys metadata disgrifiadol, fel yr Artist, Teitl, Math o Wrthrych, Disgrifiad, y Lle sy'n cael ei ddarlunio, Dyddiad, Cyfrwng, Dimensiynau, Rhif Derbyn a gwybodaeth arall. Rydym yn defnyddio templedi Excel a luniwyd ar gyfer llwytho i Wikimedia Commons er mwyn rheoli ein metadata. Yn ogystal â llwytho'r data i Wikimedia Commons a GitHub, byddwn yn cadw data wrth gefn gan ddefnyddio'r "rheol 3-2-1". Mae hyn yn golygu y byddwn yn cadw 3 chopi o'n data yn gyfan gwbl, gan storio 2 gopi ar ddyfeisiau gwahanol (ar gyfrifiadur ac ar yriant a rennir yr amgueddfa) a storio 1 copi oddi ar y safle (gyriant caled ar wahân mewn storfa ddiogel).

Cyhoeddi ac ymgysylltu

Bydd y delweddau digidol yn cael eu cyhoeddi ar wefan casgliadau ar-lein yr amgueddfa, Wikimedia Commons a GitHub i sicrhau bod yr amrediad ehangaf o ddefnyddwyr lleol a byd-eang yn gallu cael atynt a'u mwynhau. Byddwn yn hysbysebu'r prosiect trwy dudalen Meta-Wiki, sianeli'r cyfryngau cymdeithasol a datganiadau i'r wasg.

Cyllideb

Daw o dan gyllid arall	Staff a recriwtio
Gofyn i Wikimedia UK	Gwasanaethau trwy gontract allanol
Am 2 weithdy	Hyfforddiant
Am 2 weithdy	Teithio a threuliau
Daw o dan yr amgueddfa	Costau digwyddiad
Daw o dan yr amgueddfa	Cyhoeddusrwydd a hyrwyddo
Daw o dan yr amgueddfa	Offer a meddalwedd
Ffioedd cynnal blynyddol	Tanysgrifiadau storio data a cwmwl a
Gofyn i The GLAM-E Lab	Costau gwefan a chynnal a chadw parhaus
Daw o dan yr amgueddfa	Cyfraniadau arian
O'r amgueddfa, fel yr uchod	Cyfraniadau nad ydynt yn arian
10% o'r gyllideb gyfan	Costau eraill a cyllid wrth gefn

Anghenion

- Cymeradwyaeth gan ein corff llywodraethu ar gyfer y polisi mynediad agored cyn gwneud cais am gyllid
- Hyfforddiant ar blatfformau Wikimedia i staff yr amgueddfa a gwirfoddolwyr
- Gyriannau caled, storio tymor hir
- Caffael meddalwedd rheoli asedau digidol i wella rhyngwyneb ein casgliadau
- Gofyn am ddyfynbrisiau gan Wikimedia UK ar gyfer costau gwasanaethau trwy gontract allanol a hyfforddiant
- Gofyn i The GLAM-E Lab am eu cyfraniad arian at y prosiect

Cyllid

Bydd y cyllid yn cefnogi costau digideiddio newydd, cysylltiad Wikimedia UK, y digwyddiadau a chyfraniadau gwirfoddolwyr, a gwaith parhaus ar gyhoeddiadau mynediad agored ar Wikimedia Commons. Gweler y nodiadau uchod o dan y gyllideb a chael costau terfynol gan ein partneriaid a llythyron o gefnogaeth. Mae ein cynlluniau i ddefnyddio CC0 a Wikimedia Commons yn gydnaws â gofyniad trwyddedu agored y cyllidwr

'Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio' (2023) gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, CC BY 4.0.

Enghraifft B. *Digitising our local heritage*, Typical Community Archive

Dalen 1. Ble ydym ni nawr?

Heritage Fund | glam-e lab

Syniad

Mae gennym gasgliad o ddelweddau hanesyddol o leoliadau yn yr ardal sydd wedi'i ddigideiddio yn rhannol. Rydym am wella ein gwefan a threfnu bod y deunydd yn hygyrch i gynulleidfa ehangach ar-lein. Y nod yw cynyddu diddordeb yn yr archif gan bobl ein hardal, yn enwedig pobl ifancach ac unigolion a chymunedau sy'n cael eu tangynrychioli. Y nod yw meithrin ymdeimlad o gymuned a dealltwriaeth o'n hanes rhyngddiwylliannol cyffredin yn y dref. Rydym wedi edrych ar amrywiaeth o wefannau cymunedol eraill ac wedi nodi'r rhai rydym yn eu hoffi, ac ymchwilio i gyflenwyr eu meddalwedd.

Prosiect

Rydym am ddigideiddio'r delweddau a chreu catalog ar-lein. Bydd dolenni o'r delweddau i fap o leoliadau yn yr ardal. Rydym am annog pobl i lanlwytho sylwadau am y lleoliadau a'u hanes personol o'r ardal, ac anfon eu delweddau a'u sylwadau eu hunain atom i'w lanlwytho.

Deunyddiau

Mae gennym nifer o ddelweddau gan bobl yn y gymuned, sy'n cael eu storio ar hyn o bryd yng nghartref arweinydd y prosiect, neu yng nghartrefi pobl. Bydd angen i ni gynnal archwiliad i restru'r deunyddiau sydd gennym a nodi pa rai sydd o dan hawlfraint a phryd y mae angen ceisio caniatâd. Hefyd, mae angen i ni drefnu lle i storio eitemau copi caled at y dyfodol (printiau, arteffactau, tapiau fideo).

Sgiliau

Mae angen help arbenigwr arnom gyda:

rheoli'r prosiect digideiddio, offer technegol a meddalwedd, catalogio a mewnbynnu data, dewis y platfform ar gyfer mynediad dros y we.

Mae gennym sgiliau ymgysylltu â'r cyhoedd a chyhoeddusrwydd, a hanes lleol.

Rheoli'r prosiect
Technegol (offer)
Technegol (meddalwedd)
Catalogio
Mewnbynnu a rheoli data
Archifo
Gwefan
Platfform cyhoeddi
Cyhoeddusrwydd ac ymgysylltu
Sgiliau eraill

Tîm

Mae arweinydd y prosiect yn hanesydd lleol. Mae grŵp o wirfoddolwyr wedi'i gynnull i helpu gyda'r prosiect hwn. Mae gan un o'r grŵp sgiliau ffotograffiaeth felly mae'n bosibl y gall arwain ar ddigideiddio.

Cynulleidfaoedd a defnyddwyr

Cymunedau lleol
Ysgolion
Pobl hŷn ag atgofion am yr ardal
Ymchwilwyr
Y cyfryngau

Cyllid presennol

Dim. Bwriadwn wneud cais i Gronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

'Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio' (2023) gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, CC BY 4.0.

Enghraifft B. *Digitising our local heritage*, Typical Community Archive

Dalen 2. Beth mae ei angen arnom?

Caniatâd

Byddwn yn rhannu'r delweddau yn ôl yr hawliau ynddynt a'n gallu i fodloni'r gofyniad trwyddedu agored. Ar gyfer delweddau o unigolion byw, byddwn yn ceisio eithriad yn gysylltiedig â'r gofyniad trwyddedu agored. Lle y bo'n bosibl, byddwn yn sicrhau bod y bobl sy'n cael eu portreadu yn cytuno hefyd. Os yw hawlfraint delweddau wedi dod i ben, byddwn yn defnyddio CC0. Os oes hawlfraint ar ddelweddau, byddwn yn ceisio caniatâd ac yn annog y defnydd o CC BY 4.0 lle y bo'n briodol (e.e. delweddau o adeiladau a thirweddau heb bobl ynddynt). Os nad yw statws hawlfraint delweddau yn hysbys, byddwn yn defnyddio label Copyright Undetermined ar gyfer unrhyw ddarnau gwaith amddifad. Mae angen i ni greu cytundebau adneuo a ffurflenni cydsynio ffurfiol, ynghyd â pholisi ar dynnu delweddau i lawr os caiff cydsyniad ei dynnu'n ôl neu os bydd data personol ynghlwminvolved.

Digideiddio

Byddwn yn cael help arbenigol i ddewis sganiwr a sefydlu llif gwaith digideiddio.

Amserlen

Rydym wedi creu amserlen sy'n anelu at lansio ein safle newydd bron i flwyddyn ar ôl dechrau'r prosiect.

Dyma'r camau: Archwiliad llawn o'r deunydd; Creu cyllideb; Caffael meddalwedd; Gosod, hyfforddi a phrofi; Caniatâd a chytundebau; Gweithdai gydag arbenigwr ar Sganio, Trafod ffeiliau digidol, Metadata a Chatalogio, Llif Gwaith, Hawlfraint; Storfa ar gyfer copïau caled.

Rheoli data

Byddwn yn adolygu'r data rydym ni'n ei ddal ac yn edrych ar y goblygiadau i ddiogelu data.

Cyhoeddi ac ymgysylltu

Byddwn yn cysylltu â rhai cyflenwyr meddalwedd ar gyfer archifau ar y we, gan ddefnyddio'r meini prawf hyn: Wedi gweithio yn y sector archifau cymunedol; Ymdrin â delweddau, fideo a sain; Cynhyrchu dyluniad modern deniadol a hygyrch; Hawdd i wirfoddolwyr ei gweinyddu; Rhyngwyneb hwylus i ddefnyddwyr; Blychau arddangos ar gyfer orielau; Adran cymryd rhan; Dolenni ar fap lleoliad i gynnwys; Casgliad a metadata hawdd eu hallforio; Cymorth defnyddiol ac ymatebol; Costau sefydlu a chostau parhaus fforddiadwy; Hyfforddiant fforddiadwy. Byddwn yn cynnal cyfarfodydd er mwyn briffio a hysbysu darpar wirfoddolwyr y prosiect. Adeg lansio, byddwn yn cynnal lansiad cyhoeddus i'r gymuned leol.

Cyllideb

Mae ein cyllideb yn cynnwys:

______	Enw parth
______	Cyfrif Zoom
______	Gwefan Blwyddyn 1
______	Gwefan Blynyddoedd 2 a 3
______	Sganio
______	Gyriannau cadw wrth gefn a chof bach USB
______	Dyluniad brandio
______	Inc peiriant argraffu a phapur ysgrifennu
______	Blychau storio ar gyfer copïau caled
______	Teithio
______	Digwyddiad lansio
______	Manion
______	*Angen hefyd:* Help arbenigol

Anghenion

Mae angen arweiniad ar sefydlu a rhedeg y prosiect arnom gan rywun sydd â phrofiad o archifau cymunedol ac a all ein helpu i asesu'r nwyddau a'r platfformau amrywiol sydd ar y farchnad. Byddwn yn gofyn i'r amgueddfa leol os yw'n bosibl iddynt fod yn storfa barhaol ar gyfer yr eitemau copi caled a sganiom.

Cyllid

Cais i Gronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol am gyllid ar gyfer eitemau'r gyllideb uchod, gan gynnwys nifer o ddiwrnodau o amser ymgynghori.

'Cynlluniwr y Prosiect Digideiddio' (2023) gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, CC BY 4.0.

Heritage Fund | glam-e lab

Cynhyrchwyd y canllaw hwn gan Mathilde Pavis a Andrea Wallace gyda Sarah Saunders ar gyfer Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol

Priodolwch fel a ganlyn:

'Cynlluniwr Prosiect Digideiddio' (2023) gan Mathilde Pavis, Andrea Wallace a Sarah Saunders, gyda chefnogaeth Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol, CC BY 4.0.

Dyluniwyd gan Andrea Wallace

Cysylltwch â'r awduron trwy e-bost:

m.pavis@reading.ac.uk
a.wallace@exeter.ac.uk
sarah@electriclane.co.uk

Ac eithrio lle y nodir a heblaw am logos cwmnïau a sefydliadau, rhennir y gwaith hwn o dan drwydded Creative Commons Licence Attribution 4.0 (CC-BY 4.0) Licence.

CC BY

Diolch i adolygwyr y canllaw hwn: Francesca Farmer, Heather Forbes, Josie Fraser, Douglas McCarthy and Michael Weinberg.

Diolch i sefydliadau diwylliannol y DU a sefydliadau sydd wedi cyhoeddi eu deunyddiau gan ddefnyddio trwydded CC BY-SA, CC BY ac offeryn CC0. Roedd y delweddau hyn yn hanfodol i ddangos y canllaw hwn gydag enghreifftiau ymarferol o sut i rannu deunyddiau drwy drwyddedau ac offer agored.

Credydau delwedd

Cover. A painted hand-made wooden model of "Noah's Ark", Herbert Art Gallery and Museum, CC BY-SA 3.0.

Page 1. The Annunciation, Sir Edward Burne-Jones, Birmingham Museums Trust, CC0 1.0 (image in reverse).

The Agony in the Garden, Bacchiacca (1494–1557), York Art Gallery, York Museums Trust, Public domain.

L'Amour Vainqueur (Cupid Victorious), William-Adolphe Bouguereau (1825–1905) (after), York Art Gallery, Public domain.

Page 3. Detail 1, Detail 2, Detail 3, Cartoons for "Christ in Majesty" in All Saints Church, Margaret Street, London (incomplete), William Dyce (1806-1864), Aberdeen Archives, Galleries & Museums, CC0 1.0.

Page 4. Suffragette Calendar, Herbert Art Gallery and Museum, Coventry, CC BY-SA 3.0.

Jenny Cameron (c. 1700-1790), Adventuress, supporter of Charles Edward Stuart, National Library of Scotland, Public Domain.

Necklace, Victoria and Albert Museum, CC BY 4.0.

Page 5. Portrait of a Woman with Flowers in Her Hair, unknown artist, Llyfrgell Genedlaethol Cymru / The National Library of Wales, Public Domain Mark.

Portrait from 'The History and Antiquities of Boston' (Second edition), The British Library, Public Domain Mark.

Page 6. Pepsis heros (Fabricius, 1798), The Trustees of the Natural History Museum, London, CC BY 4.0.

The housemartin flea, Ceratophyllus Ceratophyllus hirundinis (Curtis, 1826), Olha Schedrina / The Trustees of the Natural History Museum, CC BY 4.0.

Page 7. Pin Head, artwork of the brain, Sarah Grice, Wellcome Collection, CC BY 4.0.

Purple medicine jar, Wellcome Collection, CC BY 4.0.